

"Mizhnarodni standarty kontroliui yakosti, audytu, ohliadu inshoho nadannya vpevnenosti ta suputnikh posluh" [International standards on quality control, auditing, review, other assurance, and related services]. Part 1. http://www.apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf

Naochnyi posibnyk z audytu [Visual aid audit]. Simferopol: Pidpriyemstvo Fieniks, 2011.

Ohiichuk, M. F., Novikov, I. T., and Rahulina, I. I. *Audyt: orhanizatsiia i metodyka* [Audit: organization and methods]. Kyiv: Alerta, 2010.

Zhuk, V. M. *Kontseptsiiia rozvytku bukhhalterskoho obliku v ahrarnomu sektori ekonomiky* [The concept of development of accounting in the agricultural sector]. Kyiv: NNTS «Instytut ahrarnoi ekonomiky» UAAN, 2009.

УДК 303.732.4:657.372.12

ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

© 2017 ПАСТЕРНАК М. М.

УДК 303.732.4:657.372.12

Пастернак М. М. Загальна методика аналізу Звіту про фінансові результати

Метою статті є узагальнення теоретичних підходів щодо структури та елементів методики аналізу Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) та надання пропозицій з її вдосконалення. Проаналізовано сучасні методики, обґрунтовано актуальність застосування загальної методики такого аналізу. Запропоновано загальну методику аналізу Звіту про фінансові результати, яка включає визначення мети та завдань аналізу, об'єктів та суб'єктів аналізу, джерел його інформації. Виділено й описано етапи проведення аналізу. Зроблені у статті висновки можуть бути використані під час теоретичного обґрунтування та практичної розробки методики аналізу Звіту про фінансові результати в галузях економіки України.

Ключові слова: Звіт про фінансові результати, загальна методика аналізу, етапи аналізу.

Формул: 2. **Бібл.:** 8.

Пастернак Марія Мар'янівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту та економічного аналізу, Університет державної фіскальної служби України (вул. Університетська, 31, Ірпінь, Київська область, 08201, Україна)

E-mail: pastmm@gmail.com

УДК 303.732.4:657.372.12

UDC 303.732.4:657.372.12

Пастернак М. М. Общая методика анализа Отчета о финансовых результатах

Pasternak M. M. The Common Technique for Analyzing the Financial Results Report

Целью статьи является обобщение теоретических подходов к структуре и элементам методики анализа Отчета о финансовых результатах (Отчета о совокупном доходе) и предоставление предложений по её усовершенствованию. Проанализированы современные методики, обоснована актуальность применения общей методики такого анализа. Предложена общая методика анализа Отчета о финансовых результатах, которая включает определение целей и задач анализа, объектов и субъектов анализа, источников его информации. Выделены и описаны этапы проведения анализа. Сделанные в статье выводы могут быть использованы для теоретического обоснования и практической разработки методики анализа Отчета о финансовых результатах в отраслях экономики Украины.

The article is aimed at generalizing the theoretical approaches to the structure and elements of the technique for analysis of the Financial results report (Cumulative income report) and providing suggestions for its improvement. The current methods have been analyzed, relevance of the application of a common technique for such analysis has been substantiated. A common technique for analyzing the Financial results report has been proposed, which includes definition of the objectives and tasks of analysis, subjects and objects of analysis, sources of its information. Stages of such an analysis were allocated and described. The findings of the article can be used to theoretically substantiate and to practically develop a technique for analyzing the Financial results report in the branches of Ukrainian economy.

Ключевые слова: Отчет о финансовых результатах, общая методика анализа, этапы анализа.

Keywords: Financial results report, common analysis technique, stages of analysis.

Формул: 2. **Библ.:** 8.

Formulae: 2. **Bibl.:** 8.

Пастернак Мария Марьяновна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры аудита и экономического анализа, Университет государственной фискальной службы Украины (ул. Университетская, 31, Ирпень, Киевская область, 08201, Украина)

Pasternak Maria M. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Audit and Economic Analysis, The University of the State Fiscal Service of Ukraine (31 Universytetska Str., Irpin, Kyiv region, 08201, Ukraine)

E-mail: pastmm@gmail.com

E-mail: pastmm@gmail.com

Показники форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» (далі по тексту – Звіт про фінансові результати) відіграють важливу роль у проведенні аналізу фінансової звітності, оскільки інформація про фінансові результати необхідна як зовнішнім, так і внутрішнім суб'єктам економічних відносин. Однак у фінансово-економічній літературі, на жаль, відсутні єдині підходи щодо аналізу Звіту про фінансові результати та його показників, що й обумовило дослідження даного питання.

Аналіз фінансової звітності підприємства взагалі і в тому числі Звіту про фінансові результати досліджу-

ється в наукових працях Кононенка О., Клиженка Я [1]; Соколовської Р., Зелікман В., Акімової Т. [2]; Тігової Т., Селіверстової Л., Процюк Т. [3]; Школьник І., Боярко І., Дейнеки О [4]; Кузьмінської О. [5]; Стаднюк Т. [6]; Слободян Н., Безверхої М., Пушкарьової М. [7]; Фальченко О., Зленко К. [8].

Однак, незважаючи на достатньо ґрунтовні дослідження щодо фінансових результатів діяльності підприємств в фінансово-економічній літературі залишаються дискусійними та потребують подальшого опрацювання питання самої методики аналізу Звіту про фінансові результати.

Метою статті є узагальнення теоретичних підходів щодо структури та елементів методики аналізу Звіту про фінансові результати та надання пропозицій з її удосконалення.

Аналіз загальної та спеціальної літератури, в якій висвітлюються питання методики аналітичних досліджень, показує, що науковці неоднозначно визначають її структуру та складові елементи. На наш погляд, методика аналізу взагалі, а отже і методика аналізу Звіту про фінансові результати повинна складатись з таких елементів: мета та завдання аналізу; об'єкти та суб'єкти аналізу; джерела інформації; методи аналізу та послідовність його проведення (етапи аналізу). Методика аналізу Звіту про фінансові результати в навчальній та науковій літературі висвітлюється таким чином.

Так, у навчальному посібнику Кононенко О., Клиженко Я. аналіз Звіту про фінансові результати розглядається в окремому розділі. Зокрема, описується аналіз рівня і динаміки фінансових результатів, факторний аналіз прибутку та рентабельності, оцінка ділової активності підприємства [1].

Своєю чергою, Соколовська Р. Б., Зелікман В. Д., Акімова Т. В. у першій частині навчального посібника, яка має назву «Аналіз фінансової звітності», описують теоретичні основи фінансового аналізу (основні поняття, принципи методи фінансового аналізу тощо) [2].

Тігова Т. М., Селіверстова Л. С., Процюк Т. Б. у навчальному посібнику з аналізу фінансової звітності, складовою якої є Звіт про фінансові результати, розкривають сутність фінансів підприємницької діяльності, теоретичні основи бухгалтерського обліку [3].

Слід зауважити, що в навчальній літературі з фінансового аналізу відповідно до програми курсу не передбачено розкриття теми стосовно аналізу Звіту про фінансові результати. Так, наприклад, у навчальному посібнику з фінансового аналізу за загальною редакцією Школьник І. О., взагалі не передбачена тема аналізу фінансової звітності. Натомість описується аналіз прибутковості та рентабельності підприємства [4].

Отже, аналіз навчальної літератури, дозволяє зробити такі висновки:

- ✦ *по-перше*, в навчальній літературі з аналізу фінансової звітності методика аналізу Звіту про фінансові результати взагалі не розглядається. Часто вона замінюється методикою аналізу фінансових результатів, в якій використовуються не лише дані фінансової звітності [1] або взагалі вона не розглядається [2; 3];
- ✦ *по-друге*, в навчальній літературі з фінансового аналізу не передбачено вивчення окремої теми стосовно методики аналізу Звіту про фінансові результати [4].

Більше уваги методичі аналізу фінансових результатів приділяють науковці, хоча за останні три роки спостерігається тенденція до зниження зацікавленості в дослідженні цієї важливої проблеми.

У зв'язку з цим важливо розглянути дослідження окремих науковців, які стосуються методики аналізу Звіту про фінансові результати.

Так, науковець Кузьмінська О. Е., описуючи загальний аналіз звіту про фінансові результати, здійснює аналіз сукупного доходу. Для цього автором розроблено алгоритм визначення сукупного доходу підприємства та доведено, що даний алгоритм є основою для розробки нової програми аналізу прибутковості діяльності підприємства. При цьому автор вважає, що аналіз доцільно здійснювати із застосуванням горизонтального та вертикального аналізу [5].

Своєю чергою, Стаднюк Т., описуючи особливості методики аналізу фінансових результатів, вважає, що основним джерелом є дані Звіту про фінансові результати та обґрунтовує доцільність проведення аналізу фінансових результатів у взаємозв'язку з оцінкою грошових потоків підприємства. Крім того, автор стверджує, що при проведенні аналізу потрібно використовувати такі методи аналізу, як горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний аналіз. Велика увага приділяється також змінам, які відбулись у структурі Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), що, на наш погляд, не доцільно, оскільки такі зміни відбулись у 2013 р., при затвердженні Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [6].

Слободян Н. Г., Безверха М. В., Пушкарьова М. В. у своїй праці описують зміст форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»; форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» тощо та здійснюють аналіз основних форм фінансової звітності за даними ПАТ «Яготинський маслозавод» [7].

Фальченко О. О., Зленко К. І., розглядаючи методичу здійснення аналізу фінансових результатів, виділяють основне джерело для проведення такого аналізу, а саме – показники Звіту про фінансові результати. При цьому автори пропонують здійснювати аналіз фінансових результатів за такими етапами:

- ✦ *перший етап* – збір джерел інформації для аналізу;
- ✦ *другий етап* – аналіз фінансового стану підприємства;
- ✦ *третій етап* – побудова економіко-математичних моделей;
- ✦ *четвертий етап* – формування висновків та факторний аналіз прибутку [8].

Отже, аналіз наукової літератури, дозволяє зробити такі висновки:

1. У науковій фінансово-економічній літературі мало напрацьовань стосовно методики аналізу Звіту про фінансові результати.

2. Науковці, ставлячи перед собою мету – вдосконалити загальну методичу аналізу Звіту про фінансові результати, фактично описують аналіз лише окремих її елементів (мета, окремі завдання, які стосуються лише першого та другого розділів Звіту про фінансові результати та дають пропозиції стосовно вдосконалення не самої методики аналізу чи її упорядкування, а алгоритму обчислення сукупного доходу, який може бути використано при розробці програми аналізу прибутковості [5]. На наш погляд, по-перше, не слід ототожнювати прибутковість із сукупним доходом, оскільки останній – це

поняття ширше за прибутковість; по-друге, загальна методика аналізу Звіту про фінансові результати повинна включати всі розділи даного звіту: розділ 1 «Фінансові результати»; розділ 2 «Сукупний дохід»; розділ 3 «Елементи операційних витрат» та розділ 4 «Розрахунок показників прибутковості акцій» або обґрунтувати доцільність проведення аналізу за двома першими розділами.

3. Існують різні підходи до застосування методів аналізу звітності про фінансові результати. Так, одні автори вважають, що слід застосовувати горизонтальний та вертикальний аналіз [5, с. 233], другі, не акцентуючи уваги на методах аналізу, використовують коефіцієнтний аналіз [7, с. 70], а треті використовують горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний аналіз [6, с. 128]. На наш погляд, трендовий аналіз – це різновидність горизонтального аналізу.

Заслуговує на увагу дослідження науковців, які рекомендують використовувати для аналізу економіко-математичні моделі за допомогою кореляційно-регресійного методу [8, с. 58].

Таким чином, за результатами нашого дослідження фінансово-економічної літератури можна зробити висновки, що загальна методика аналізу Звіту про фінансові результати в навчальній та науковій літературі майже не розкрита. Разом з тим є велика кількість праць з аналізу фінансових результатів. На наш погляд, це пов'язано з тим, що у фінансових результатах відображається ефективність всіх видів діяльності підприємства, а отже, ця інформація цікавить як внутрішніх суб'єктів господарювання, так і зовнішніх. При цьому з року в рік зацікавленість користувачів щодо даної інформації зростає.

У зв'язку з цим можна запропонувати таку методику аналізу Звіту про фінансові результати, в якій відображаються всі складові формування фінансових результатів, адже **метою аналізу Звіту про фінансові результати** є пошук шляхів та кількісна оцінка резервів збільшення прибутку підприємства на основі ефективного управління його доходами та витратами.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- ✦ проаналізувати порядок формування фінансових результатів;
- ✦ оцінити динаміку, структуру доходів, витрат і фінансових результатів;
- ✦ здійснити факторний аналіз фінансових результатів;
- ✦ визначити резерви збільшення прибутку;
- ✦ оцінити динаміку, структуру сукупного доходу;
- ✦ здійснити аналіз структури операційних витрат;
- ✦ розрахувати показники прибутковості акцій;
- ✦ надати зацікавленим суб'єктам інформацію, яка сприятиме прийняттю управлінських рішень, спрямованих на усунення причин, що негативно впливають на фінансові результати діяльності підприємства, а отже, на його фінансовий стан.

Об'єктами аналізу Звіту про фінансові результати є: доходи та витрати в цілому та за видами; прибуток (збиток) у цілому та за їх складовими; сукупні доходи;

операційні витрати; показники щодо кількості простих акцій; чинники, що вплинули на утворення доходів та витрат; чинники, що вплинули на утворення чистого фінансового результату (прибутку чи збитку); чинники, що вплинули на утворення сукупних доходів; операційних витрат; чинники, що вплинули на прибутковість акцій.

Суб'єктами аналізу Звіту про фінансові результати є вищі посадові особи підприємства; економічні служби підприємства; керівники функціональних і структурних підрозділів підприємства; власники та акціонери; зовнішні користувачі інформації.

Оскільки нами описується лише методика Звіту про фінансові результати та його показників, без залучення інших джерел інформації, то основним і єдиним *джерелом інформації для аналізу* є форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Аналіз Звіту про фінансові результати здійснюється з використанням табличного і графічного методів; горизонтального аналізу, вертикального аналізу, коефіцієнтного та факторного аналізу.

Проведення аналізу Звіту про фінансові результати доцільно здійснювати за такими етапами.

На **першому етапі** потрібно перевірити узгодженість показників форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Для цього слід скористатися наказом Міністерства фінансів України від 11.04.2013 р. № 476 «Про затвердження Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності». Цей етап є дуже важливим, оскільки непорівнянні показники спотворюють результати аналізу Звіту про фінансові результати.

На **другому етапі** потрібно проаналізувати порядок формування чистого фінансового результату (прибутку або збитку) у Звіті про фінансові результати. Це досягається шляхом проведення арифметичної перевірки показників Звіту про фінансові результати за звітний період і за попередній період. У разі невідповідності чистого фінансового результату (прибутку або збитку), наведеного у Звіті про фінансові результати та визначеного розрахунковим шляхом, потрібно уточнити його значення і лише після цього приступати до аналізу показників Звіту про фінансові результати.

Ці перші два етапи є підготовчими роботами до аналізу, тому їх можна об'єднати і назвати «**Підготовчий етап**».

На **третьому етапі** оцінюють доходи і витрати від різних видів діяльності – як основних складових частин формування фінансових результатів. Особливу увагу необхідно звернути на динаміку доходів і витрат від операційної діяльності. Різні види операційних доходів і витрат розглядаються як фактори, які впливають на показники чистого прибутку.

Для аналізу доцільно скласти аналітичні таблиці окремо з аналізу динаміки і структури доходів, витрат і фінансових результатів. При аналізі динаміки і структури фінансових результатів як показники доцільно використовувати такі:

- ✦ фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток; збиток) (ф. 2, ряд. 2190 чи ряд. 2195);

- ✦ фінансовий результат від фінансової діяльності (прибуток; збиток) (розраховується самостійно за даними ф. 2);
- ✦ фінансовий результат від інвестиційної діяльності (прибуток; збиток) (розраховується самостійно за даними ф. 2);
- ✦ фінансовий результат до оподаткування (ф. 2, ряд. 2190 чи ряд. 2195).

Фінансовий результат до оподаткування є сумою фінансових результатів від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

Кінцева мета аналізу та третьому етапі полягає в тому, щоб виявити причини змін і якість чистого прибутку – джерела приросту капіталу і виплати дивідендів. Результати такого аналізу використовуються в порівняльному аналізі, який важливий для кредиторів, акціонерів, учасників фондового ринку та інших користувачів, які приймають ділові рішення на базі підбору варіантів. Крім того, результати такого аналізу використовуються при прогнозуванні фінансових результатів як у внутрішньому, так і зовнішньому фінансовому аналізі.

На **четвертому етапі** здійснюють факторний аналіз фінансових результатів. Особливу увагу звертають на факторний аналіз валового прибутку та чистого фінансового результату (прибутку; збитку). Для визначення впливу чинників на їх зміну можна застосувати за даними Звіту про фінансові результати лише адитивну модель (фактори включаються у модель у вигляді суми), тому здійснювати розрахунок впливу чинників методом ланцюгових підстановок немає сенсу, оскільки зміна динаміки показників – це є результат факторного аналізу. При цьому слід лише звертати увагу на економічний зміст показників – чинників, що впливають на результативний показник.

Наприклад, збільшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) позитивно впливає на валовий прибуток, тобто він збільшується; зменшення чистого доходу призводить до зменшення валового прибутку. Тоді як збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) призводить до зменшення валового прибутку, і, навпаки, зменшення собівартості реалізованої продукції – збільшує валовий прибуток.

Для визначення впливу чинників на валовий прибуток застосовується формула 1:

$$ВП = ЧД - С, \quad (1)$$

де *ВП* – валовий прибуток; *ЧД* – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); *С* – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Для визначення впливу чинників на чистий фінансовий результат (прибуток; збиток) застосовується формула (2):

$$ЧФР = ЧД - С + ІОП - АВ - ВЗ - ІОВ + ДВУВК + ІФД + ІД - ФВ - ВВУВК - ІВ + В(Д)зПП + П(З)ПД, \quad (2)$$

де *ЧФР* – чистий фінансовий результат (прибуток; збиток); *ЧД* – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); *С* – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг); *ІОП* – інші операційні доходи; *АВ* – адміністративні витрати; *ВЗ* – витрати на збут;

ІОВ – інші операційні витрати; *ДВУВК* – дохід від участі в капіталі; *ІФД* – інші фінансові доходи; *ІД* – інші доходи; *ФВ* – фінансові витрати; *ВВУВК* – витрати від участі в капіталі; *ІВ* – інші витрати; *В(Д)зПП* – витрати (дохід) з податку на прибуток; *П(З)ПД* – прибуток (збиток) від припинення діяльності.

На **п'ятому етапі** визначають резерви збільшення чистого фінансового результату (прибутку; збитку) та розробляють рекомендації щодо їх впровадження.

Такими резервами, які визначаються з показників Звіту про фінансові результати, можуть бути обсяг втрат прибутку у зв'язку з неправильним визначенням доходів і витрат.

Базою для аналізу на третьому – п'ятому етапах виступають дані розділу 1 «Фінансові результати» форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

На **шостому етапі** здійснюється аналіз динаміки та структури сукупного доходу. Аналіз здійснюється за даними розділу 2 «Сукупний дохід» форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

На **сьомому етапі** необхідно провести аналіз питомої ваги кожного елемента операційних витрат у загальній їх сумі, тобто дослідити структуру цих витрат. Методика аналізу операційних витрат, як правило, описується в економічному аналізі при вивченні теми «Аналіз витрат виробництва і собівартості продукції». Аналіз здійснюється за даними розділу 3 «Елементи операційних витрат» форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

При цьому варто пам'ятати, що в розділі 3 «Елементи операційних витрат» відображено елементи операційних витрат (на виробництво і збут, управління та інші операційні витрати), яких знало підприємство в процесі своєї діяльності протягом звітного періоду, за вирахуванням внутрішнього обороту, тобто за вирахуванням тих витрат, які становлять собівартість продукції (робіт, послуг), що вироблена і спожита самим підприємством. Собівартість реалізованих товарів, запасів у цьому розділі не наводиться.

Аналіз проводиться шляхом порівняння питомої ваги кожного елемента операційних витрат за звітний період з аналогічним періодом попереднього року. При цьому оцінювати витрати в абсолютних величинах немає сенсу, оскільки вони обчислені на різний обсяг продукції (товарів, робіт, послуг).

Детальний аналіз структури операційних витрат потрібний для того, щоб виявити витрати, які є найбільш значущими для підприємства або можуть стати такими в майбутньому.

Розглядаючи структуру витрат підприємства, потрібно оцінювати кожну статтю щодо її значущості та контрольованості.

На **восьмому етапі** розраховують показники прибутковості акцій (чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію; скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію та дивіденди на одну просту акцію).

Аналіз здійснюється за даними розділу 4 «Розрахунок показників прибутковості акцій» форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Розрахунок показників прибутковості акцій здійснюють відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності».

Зокрема, *чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію* розраховується діленням різниці між сумою чистого прибутку (збитку) і сумою дивідендів на привілейовані акції на середньорічну кількість простих акцій в обігу.

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію розраховується діленням скоригованого чистого прибутку (збитку) на скориговану середньорічну кількість простих акцій в обігу.

Дивіденди на одну просту акцію розраховуються шляхом ділення суми оголошених дивідендів на кількість простих акцій, за якими сплачуються дивіденди.

Третій – восьмий етапи – це фактично безпосереднє проведення аналізу Звіту про фінансові результати, тому їх можна об'єднати і назвати «**Основний етап**».

На **дев'ятому етапі** потрібно сформулювати висновки та пропозиції за результатами аналізу. Цей етап можна назвати «**Заключний етап**».

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження встановлено, що методика аналізу Звіту про фінансові результати недостатньо розроблена і потребує подальшого вдосконалення, яке має базуватися на чіткому визначенні мети, завдань, об'єктів та суб'єктів аналізу, а також детальному розробленні етапів проведення аналізу, що дозволить більш якісно аналізувати показники форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою економіко-математичних моделей та кореляційно-регресійного методу. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Кононенко О., Клиженко Я.** Аналіз фінансової звітності. Харків: Фактор, 2012. 200 с.
2. **Соколовська Р. Б., Зелікман В. Д., Акімова Т. В.** Фінансовий аналіз: навч. посіб. Частина 1: Аналіз фінансової звітності. Дніпропетровськ: НМетАу, 2015. 92 с.
3. **Тігова Т. М., Селіверстова Л. С., Процюк Т. Б.** Аналіз фінансової звітності: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2012. 268 с.
4. Фінансовий аналіз: навч. посіб./І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. 368 с.
5. **Кузьмінська О. Е.** Загальний аналіз звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) підприємств. *Фінанси, облік і аудит*: зб. наук. пр. Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана». 2015. Вип. 1. С. 230–243.
6. **Стаднюк Т.** Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 127–132.

7. Слободян Н. Г., Безверха М. В., Пушкарьова М. В. Аналіз фінансової звітності: управлінський аспект. *Міжнародний науковий журнал*. 2016. № 5. С. 67–71.

8. Фальченко О. О., Зленко К. І. Удосконалення економічного аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2015. № 59 (1168). С. 57–60.

REFERENCES

Falchenko, O. O., and Zlenko, K. I. "Udoskonalennia ekonomichnoho analizu finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva" [Improving the economic analysis of the financial results of the company]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «KhPI»*. Temat. vyp. : Tekhnichniy prohres ta efektyvnist vyrobnytstva, no. 59 (1168) (2015): 57-60.

Kuzminska, O. Ye. "Zahalnyi analiz zvitv pro finansovi rezultaty (zvitv pro sukupnyi dokhid) pidpriemstv" [General analysis of the statement of financial performance (statement of comprehensive income) of enterprises]. *Finansy, oblik i audyt*, no. 1 (2015): 230-243.

Kononenko, O., and Klyzhenko, Ya. *Analiz finansovoi zvitnosti* [Analysis of financial statements]. Kharkiv: Faktor, 2012.

Shkolnyk, I. O. et al. *Finansovyi analiz* [Financial analysis]. Kyiv: Tsentri navchalnoi literatury, 2016.

Sokolovska, R. B., Zelikman, V. D., and Akimova, T. V. *Finansovyi analiz*. Ch. 1: Analiz finansovoi zvitnosti [Financial analysis. Part 1: Analysis of financial statements]. Dnipropetrovsk: NMetAu, 2015.

Stadnyuk, T. "Osoblyvosti metodyky analizu finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstv" [Features of methodology of analysis of the financial results of enterprises' activities]. *Ekonomichnyi chasopys Skhidnoieuropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, no. 1 (2016): 127-132.

Slobodian, N. H., Bezverkha, M. V., and Pushkaryova, M. V. "Analiz finansovoi zvitnosti: upravlinskyi aspekt" [Financial statements analysis: management aspect]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal*, no. 5 (2016): 67-71.

Tihova, T. M., Seliverstova, L. S., and Protsiuk, T. B. *Analiz finansovoi zvitnosti* [Analysis of financial statements]. Kyiv: Tsentri navchalnoi literatury, 2012.